

Kerncijfers Incidenten

Toelichting en definities

1 september 2023 - openbaar

Inhoud

- 1 Toelichting dashboard**
 - 1.1 Gebieden
- 2 Definities**
- 3 Bronnen en methoden**
 - 3.1 Publicaties Centraal Bureau voor de Statistiek
- 4 Meer informatie**

1 Toelichting dashboard

In opdracht van de veiligheidsregio's publiceert het Nederlands Instituut Publieke Veiligheid (NIPV) de Kerncijfers Incidenten. Dit dashboard bevat informatie over het aantal incidenten dat is binnengekomen bij het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS) van de brandweer. De gegevens zijn beschikbaar vanaf 2018.

1.1 Gebieden

De gegevens worden per maand getoond en kunnen landelijk, per veiligheidsregio en per gemeente weergegeven worden door middel van het gebiedskezefilter links bovenin het dashboard.

Gemeenten en veiligheidsregio's

Voor de gemeenten wordt de gemeentelijke indeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) gehanteerd. Doorgaans worden de herindelingen van kracht aan het begin van het nieuwe jaar. In het dashboard wordt de werkwijze van het CBS gehanteerd; dat betekent dat de indelingen in de loop van het eerste kwartaal verwerkt worden in de gegevens. Zodoende zijn de gegevens in het eerste kwartaal nog niet conform de eventuele wijzigingen die op 1 januari ingaan. Alle gegevens worden met terugwerkende kracht ingedeeld volgens de op dat moment geldende indeling. De indeling in veiligheidsregio's is conform de Wet veiligheidsregio's. Gemeentelijke herindelingen kunnen ook invloed hebben op de grenzen van de veiligheidsregio.

2 Definities

GMS

Het Geïntegreerd Meldkamer Systeem (GMS) wordt in alle meldkamers gebruikt om de hulpdiensten te alarmeren en incidenten te beheren en coördineren.

Melding

Een melding is een kenbaar gemaakte gebeurtenis aan een meldkamer of aan een instantie die gedelegeerd registreert voor een meldkamer.

Meldingsbronnen

- > Automatisch gemelde incidenten: de melding is gegenereerd door een automatische meldinstallatie.
- > Telefonisch gemelde incidenten: de melding is op de telefooncentrale binnengekomen, dit betreft vaak 112-meldingen en 0900 8844-meldingen.
- > Overige gemelde incidenten: de incidenten zijn handmatig, via het callcentersysteem van de politie of ambulance, het radiobediensysteem of via de GMS-GMS-koppeling aangemaakt.

Incident

Een incident is een geregistreerde melding die is gekoppeld aan een brandweerincident, waarbij de brandweercentralist van de meldkamer een brandweereenheid heeft gealarmeerd. Er is sprake van een prioriteit 1 of 2. Incidenten kunnen als volgt zijn afgehandeld:

- > Totaal incidenten: Er wordt een incident aangemaakt, maar geen brandweereenheid gealarmeerd.
- > Totaal gealarmeerd: Er wordt een brandweereenheid gealarmeerd, maar deze rukt niet uit
- > Totaal uitgerukt: Er wordt een brandweereenheid gealarmeerd, deze rukt uit, maar komt niet ter plaatse.
- > Totaal ter plaatse: Een brandweereenheid wordt gealarmeerd en komt ter plaatse, of het incident wordt aangemaakt en direct aangeboden aan de Decentrale Uitgifte (DCU) app, die door een aantal veiligheidsregio's gebruikt wordt.

Meerdere meldingen kunnen samengevoegd worden tot één incident. Ook kan het voorkomen dat er meerdere incidenten worden geregistreerd, die tijdens het verwerken met dezelfde gebeurtenis te maken blijken te hebben. In dat geval kunnen meerdere incidenten worden samengevoegd tot één incident. Een incident kan daarnaast doorgezet worden naar een andere meldkamer.

Prioriteit

Een incident krijgt een prioriteit toegewezen. Prioriteit 1 is de hoogste prioriteit die een incident kan hebben. Het incident is van dien aard dat de voertuigen van de brandweer zich met spoed (met zwaailichten en sirenes) naar het incident mogen begeven. Bij prioriteit 2 is er sprake van een minder urgent incident, zonder het gebruik van zwaailicht en sirenes.

Meldingsclassificaties

Incidenten geregistreerd in GMS krijgen de volgende hoofdclassificaties:

- > Alarm: Alle soorten alarmen van detectiesystemen die rechtstreeks op de meldkamer binnenkomen en meldingen door derden over het afgaan van alarmen van detectiesystemen. Voor de brandweer zijn dit met name automatische brandalarmen.
- > Bezitsaantasting: Aantasting van andermans bezit of een poging daartoe. Deze classificatie wordt voor de brandweer erg weinig gebruikt.
- > Brand: Incident waarbij het primair om brand gaat/ging of waarbij een explosie heeft plaatsgevonden met brand als overheersend effect.

- > Dienstverlening: Het verlenen van hulp en diensten aan derden en aan de eigen dienst. Het gaat hier niet om de directe inzet voor een incident of besteld vervoer tenzij het grootschalige bijstand buiten de regio/het werkingsgebied van de meldkamer betreft. Hieronder vallen bijvoorbeeld liftopsluitingen of een kat in de boom.
- > Hulpvraag: Hulpaanvragen die bij de meldkamer binnenkomen. Voor de brandweer zijn dit voornamelijk reanimaties en tilassistenties voor de ambulance.
- > Gezondheid: Gezondheidsproblemen die niet gerelateerd zijn aan brand of een ongeval of een andere meldingsclassificatie. Voor de brandweer zijn dit voornamelijk reanimaties en tilassistenties voor de ambulance.
- > Leefmilieu: Aantasting van de leefomgeving (hinder) of dreiging daartoe, zonder directe of indirecte invloed op de gezondheid van mensen. Bijvoorbeeld wateroverlast of dumpingen van drugsafval.
- > Ongeval: Een onvoorziene gebeurtenis met urgentie waarbij op enige wijze schade is veroorzaakt (ontstaan) aan mensen of goederen, waarbij het niet primair om brand of een explosie gaat. Voor de brandweer gaat het hier primair om verkeersongevallen.
- > Veiligheid en openbare orde: Aantasting van de lichamelijke integriteit van een persoon of dreiging met maatschappelijke gevolgen. Voor de brandweer gaat het met name om de gevolgschade van plofkraken of het stand-by zijn bij verdachte pakketjes.
- > Verkeer: Een verkeersgebeurtenis niet zijnde een ongeval. Bijvoorbeeld het reinigen van het wegdek na een ongeval.

Onderverdeling incidenten

Op basis van de hoofdmeldingsclassificatie worden incidenten onderverdeeld in 'Brand', 'Hulpverlening' en 'Alarm'.

- > Brand: Incidenten met een meldingsclassificatie 'Brand'. Dit zijn incidenten waar het primair om brand gaat of waarbij een explosie heeft plaatsgevonden met brand als overheersend effect.
- > Hulpverlening: Incidenten met een meldingsclassificatie die niet 'Brand' of 'Alarm' is.
- > Alarm: Incidenten met de meldingsclassificatie 'Alarm'. Dit zijn alle soorten alarmen van detectiesystemen die rechtstreeks op de meldkamer binnenkomen, en meldingen door derden over het afgaan van alarmen van detectiesystemen.

Specifieke incidenten

Op basis van de meldingsclassificaties zijn een drietal specifieke incidenten uitgelicht in het dashboard.

- > Woningbrand: Het aantal incidenten met de meldingsclassificaties 'Brand', 'Gebouw' en 'Woning'.
- > Verkeersongeval: Het aantal incidenten met de meldingsclassificaties 'Ongeval', 'Wegvervoer' en 'Letsel' of 'Ongeval', 'Wegvervoer' en 'Materieel' of 'Ongeval', 'Wegvervoer' en 'Niet ingevuld'.
- > Voertuig/Persoon te water: Het aantal incidenten met de meldingsclassificaties 'Ongeval', 'Wegvervoer' en 'Voertuig te water' of 'Ongeval', 'Water' en 'Persoon te water'.

Opschalingsniveau brand

Opschaling is een term die door hulpdiensten gebruikt wordt voor het uitbreiden van de organisatie tijdens een incident of ramp. De mate van opschaling bepaalt het aantal eenheden (voertuigen en personeel), maar ook de wijze van aansturing.

- > Middelbrand: voor het bestrijden van de brand is het materieel en personeel van twee standaard blusvoertuigen (tankautospuiten) nodig.
- > Grote brand: voor het bestrijden van de brand is het materieel en personeel van drie tankautospuiten nodig. Vaak is er ook ondersteunend materieel nodig.
- > Zeer grote brand: voor het bestrijden van de brand is het materieel en personeel van vier tankautospuiten nodig. Deze vormen nu het eerste basispeloton. Er kunnen meerdere basispelotons nodig zijn, maar het opschalingsniveau blijft 'Zeer grote brand'.

Een opschalingsniveau wordt echter niet altijd toegewezen in GMS, waardoor het werkelijke aantal incidenten met opschaling hoger kan liggen.

Opschalingsniveau GRIP

Voor de coördinatie van een incident bestaat de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (GRIP). Deze procedure regelt de samenwerking tussen de betrokken hulpdiensten en gemeenten, maar ook met organisaties als ProRail of Rijkswaterstaat. Voor een volledige uitleg van de GRIP-regeling, zie de publicatie [GRIP en de flexibele toepassing ervan](#). Incidenten kunnen een GRIP-opschalingsniveau toegekend krijgen, dat aangeeft wat de reikwijdte van een incident is.

- > GRIP-1: het incident heeft een beperkt effectgebied. Afstemming tussen brandweer, politie, ambulance en de betrokken gemeente. Vanuit de hulpdiensten wordt een leider aangesteld.
- > GRIP-2: het incident en/of de effecten daarvan bestrijken een groter gebied en er is verdere afstemming nodig over bron- en effectbestrijding.
- > GRIP-3: het incident en/of de effecten daarvan bestrijken een groter gebied en er is ook bestuurlijke afstemming nodig met andere partijen. De burgemeester van de betrokken gemeente heeft de leiding.
- > GRIP-4: het incident en/of de effecten daarvan beperken zicht niet meer tot één gemeente. De voorzitter van de veiligheidsregio heeft de leiding.

Een GRIP-opschalingsniveau wordt echter niet altijd toegewezen in GMS, waardoor het werkelijke aantal incidenten met opschaling hoger kan liggen.

3 Bronnen en methoden

De gegevens van het dashboard zijn afkomstig van het GMS. De verwerking van de data van het GMS door het NIPV is gebaseerd op landelijke protocollen die meldkamers hanteren voor de registratie in GMS en definities die bepaald zijn in de landelijke meldingsclassificaties (LMC) en de Kernregistratie Incidenten (KRI).

Veiligheidsregio's kunnen andere berekeningen, definities en keuzes maken voor bestuurlijke rapportages. Meestal beschikken ze over aanvullende, meer gedetailleerde regionale data. Hierdoor kunnen de cijfers in het NIPV-dashboard afwijken van deze bestuurlijke rapportages. Het NIPV zorgt voor een duidelijke beschrijving van gebruikte definities en berekeningen, zodat de veiligheidsregio's deze verschillen gemakkelijk kunnen duiden.

3.1 Publicaties Centraal Bureau voor de Statistiek

Tot en met 2019 publiceerde het Centraal Bureau voor de Statistiek de cijfers van *Branden en hulpverleningen* op Statline. Deze tabellen zijn te vinden in de Statline-omgeving van het CBS:

- > [Branden en hulpverleningen; alarmering van de brandweer, regio.](#)
- > [Branden en hulpverleningen; meldingen bij de brandweermeldkamer, regio.](#)

Tussen het aantal incidenten 'Brand' en 'Hulpverlening' gerapporteerd door NIPV en CBS zal een verschil zitten, omdat het CBS regio-specifieke automatische brandalarmen onder 'Brand'-incidenten rekende. Deze regio-specifieke automatische brandalarmen gebruiken echter de classificatie 'Alarm' en vallen daardoor bij de huidige NIPV-definitie onder 'Alarm'.

4 Meer informatie

Voor meer informatie of inhoudelijke vragen kunt u mailen naar info@nipv.nl.